

**ACTIVITEITENPLAN
&
BEGROTING
VPTZ NEDERLAND 2009**

Activiteitenplan 2009

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3
1. INLEIDING	4
2. VERNIEUWENDE PROJECTEN	6
3. DOORLOPENDE PROJECTEN	10
4. VOORWAARDENSCHIPPENDE ACTIVITEITEN	13
BIJLAGE 1 BEGROTING VPTZ 2009	17
BIJLAGE 2 BESTUURSSAMENSTELLING	19
BIJLAGE 3 MEDEWERKERS LANDELIJK STEUNPUNT.....	20
BIJLAGE 4 AFGEVAARDIGDEN LEDENRAAD PER VPTZ REGIO.....	21
BIJLAGE 5 COMITÉ VAN AANBEVELING	22

VOORWOORD

In 2009 bestaat de oudste VPTZ lidorganisatie 29 jaar en het oudste hospice in Nederland en tevens VPTZ lid, 23 jaar. Sinds 1984 bestaat er een landelijk samenwerkingsverband van vrijwilligersorganisaties in de terminale zorg (sinds 2005 omgevormd tot de landelijke vereniging VPTZ Nederland) dat sinds 1991 een Landelijk Steunpunt exploiteert ter ondersteuning van de leden. Deze data laten zien dat VPTZ de kinderschoenen is ontgroeid wat nog eens onderstreept wordt als we kijken naar waar VPTZ voor staat: 210 lokale leden met meer dan 8.000 vrijwilligers die jaarlijks meer dan 6.400 mensen in hun laatste levensfase ondersteunen, thuis en in hospices.

Als nieuwe voorzitter van VPTZ Nederland sinds januari 2008 ben ik onder de indruk van het werk van de lidorganisaties maar ook van wat VPTZ als vereniging presteert. 'De vereniging' is geen vanzelfsprekend samenhangend en actief geheel. De samenwerking is ontstaan vanuit het idee om gezamenlijk te doen wat beter samen gedaan kan worden. Met zoveel verschillen tussen lidorganisaties is er een grote wederzijdse verantwoordelijkheid om met elkaar af te spreken wat lokaal het best georganiseerd wordt en waar gezamenlijkheid een meerwaarde heeft. Die gezamenlijkheid heeft tot nu toe veel opgeleverd als ik denk aan de belangenbehartiging voor subsidiëring van de lokale organisaties en aan de landelijke trainingen en studiedagen. En ook op het gebied van gezamenlijke PR is er sprake van nieuwe wegen die bewandeld worden om onder de naam VPTZ het lokale werk onder de aandacht te brengen.

Afspraken maken over wat gezamenlijk aangepakt wordt, vereist ook een consistente beleidslijn en de noodzakelijke continuïteit in de bedrijfsvoering. Komen tot langere termijn strategieën is een zaak van verenigingsdemocratie die binnen VPTZ op diverse manieren vorm wordt gegeven. Een belangrijke plek wordt hierin ingenomen door de Ledenraad en het door haar goedgekeurde meerjarenbeleidsplan 2006-2010 'Verbinding maken'. Het bestuur van VPTZ Nederland waarin vijf van de zeven leden een achtergrond hebben binnen lokale VPTZ organisaties, draagt de verantwoordelijkheid om de uitvoering van deze afspraken te bewaken. Het Landelijk Steunpunt draagt zorg voor de dagelijkse uitvoering. Maar naast de formele besluitvormingslijn is het ook van belang om steeds met elkaar in gesprek te blijven. Dat gesprek, die verbinding is van belang op elk niveau: vrijwilligers, coördinatoren en bestuurders. Dat waar VPTZ voor wil staan als het gaat om de kwaliteit van de relatie tussen de cliënt en de vrijwilligers, moet voelbaar zijn binnen de hele organisatie en wat mij betreft ook binnen de hele vereniging. We drukken dat uit in woorden als 'Er zijn', presentie, gemeenschapszorg. Begrippen die vragen om zorgvuldige invulling en continue reflectie op hun betekenis in het hier en nu. VPTZ kiest voor een eigen lijn als het gaat om die kwaliteit zichtbaar te maken. Dat is een uitdaging maar geeft voor de vereniging als geheel ook een grote verantwoordelijkheid. Die onafhankelijke opstelling vraagt een adequate inhoudelijke en financiële bijdrage van de leden naast de noodzakelijke ondersteuning vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Het Plan van aanpak palliatieve zorg 2008-2010 van staatssecretaris Bussemaker biedt kansen om de palliatieve zorg de komende jaren verder te ontwikkelen. Ik vind dat de voorgenomen activiteiten in dit plan 2009 een belangrijke bijdrage daaraan kunnen leveren en wens daarin het Landelijk Steunpunt en de leden alle succes toe.

Greet Prins
Voorzitter VPTZ Nederland

1. INLEIDING

In de afgelopen jaren heeft VPTZ haar activiteiten weergegeven in clusters¹. Naar de aard van de werkzaamheden of de benodigde deskundigheid werden de activiteiten bijeengebracht. Op activiteitsniveau gaf dit een goed overzicht, maar de onderlinge verbinding was zo moeilijker weer te geven.

Eind 2006 verscheen het nieuwe meerjarenbeleidsplan 2006-2010 'Verbinding maken' waarin drie thema's zijn beschreven die in deze periode van belang zijn:

- Verbinding maken in kwaliteit
- Verbinding maken in kennis en
- Verbinding maken in continuïteit.

In het Activiteitenplan 2009 wil VPTZ de samenhang tussen de uit te voeren activiteiten en het meerjarenbeleidsplan beter tot uitdrukking brengen. Er is nog een tweede reden die dit stimuleert. Bij het verschijnen van het Plan van aanpak Palliatieve Zorg 2008-2010 van staatssecretaris Bussemaker van VWS (april 2008) is gekozen voor drie thema's die nauwe verwantschap hebben met de bovengenoemde thema's. De staatssecretaris spreekt over Organisatie en financiering van Palliatieve zorg, Verbeteren kwaliteit van palliatieve zorg en transparantie en Onderwijs en deskundigheidsbevordering. VPTZ wil in dit plan laten zien hoe ze enerzijds werkt aan haar eigen prioriteiten, maar daarnaast de samenhang met het landelijke kader zoekt en uitwerkt.

Verbinding in kwaliteit

Binnen alle clusters van activiteiten kan steeds gekeken worden naar de kwaliteit van deze activiteiten. Uitgangspunt voor VPTZ is dat uiteindelijk de relatie tussen de vrijwilliger en de cliënt en diens naasten hierbij steeds de toetssteen is. Dit is terug te vinden in het communicatieplan "VPTZ-dichtbij" (maart 2007), in het opleidingsplan "Vanuit het hart, met waar nodig het hoofd" (mei 2008), in het verslag van de eerste projectperiode van het Diversiteitsproject "Het gesprek aangaan..." (april 2008) en in de subsidieaanvraag voor ons kwaliteitsproject "Kwaliteit vrijwilligers palliatieve terminale zorg beschreven" (maart 2008).

Het begrip kwaliteit heeft op veel activiteiten, diensten en producten betrekking. Het kan gaan om de kwaliteit van informatie die aan het algemene publiek, verwijzers en de leden wordt geboden en de wijze waarop deze doelgroepen worden benaderd. Kwaliteit zit in de ontwikkelde producten en methodieken die vaak een vernieuwend karakter hebben, maar ook in de wijze waarop diverse, soms ook nieuwe doelgroepen hierbij betrokken worden. Het gaat bij kwaliteit ook om de kwaliteit van de organisatie zelf. Daarbij is de diversiteit van de lidorganisaties niet alleen een gegeven, maar ook een kracht van waaruit ontwikkeld kan worden. Hoe geef je vorm aan de organisatie die het beste past in de lokale situatie en met de mogelijkheden die zich voordoen. Een grote stadsorganisatie is niet te vergelijken met bijvoorbeeld organisaties die verdeeld zijn over de Zeeuwsche eilanden. Dat kan niet van bovenaf voorgeschreven worden, maar ontwikkelt zich lokaal. Wel kan de landelijke vereniging een referentiekader geven aan de lokale organisaties, dat als een soort spiegel kan werken voor de eigen organisatieontwikkeling. Kwaliteit hangt dan samen met de reflectie die gepleegd wordt op het geheel van product- of dienstontwikkeling (van proces tot product) en de evaluatie van het gebruik.

Leren van elkaar en van de verschillen is ook het uitgangspunt voor de ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid binnen de vereniging VPTZ. Hierbij gaat het met name om de kwaliteit van de primaire relatie tussen cliënt en vrijwilliger. Dat is niet in protocollen te vatten, maar dient rekening te houden met individuele verschillen en hoe deze in de relatie tot hun recht kunnen komen. Flexibiliteit en verstaan wat de cliënt wil, zijn kenmerken die passen bij vrijwilligersinzet. Er zijn minder regels, protocollen en organisatorische/financiële

¹ Het LS VPTZ kent de clusters externe communicatie en pr, kennisoverdracht advies en informatie, verenigingszaken en organisatieadvies, kwaliteitsbeleid, deskundigheidsbevordering, belangenbehartiging en personeel en organisatie.

voorwaarden waaraan deze inzet is onderworpen. Het kwaliteitsdenken binnen VPTZ wordt samen met lokale coördinatoren ontwikkeld.

Deze benadering van kwaliteit vraagt om deskundigheidsbevordering, met name op het aspect van zelfreflectie en onderlinge feedback en een goede begeleiding van de inzet door de coördinator. De kwaliteit van de deskundigheidsbevordering wordt via trainers- en cursistenevaluaties bewaakt en jaarlijks vindt herziening van het aanbod plaats. Kwaliteit van belangenbehartiging is vooral gericht op het steeds opnieuw onder de aandacht brengen van het specifieke karakter van het vrijwilligerswerk in de palliatieve zorg. VPTZ mag nooit integraal onderdeel van de reguliere zorg gaan uitmaken, omdat er andere mechanismen spelen. Daar waar de zorg mede vanuit financieel-economisch perspectief wordt gestuurd, zal dat nooit de drijfveer van de vrijwilligersinzet zijn. Daar waar vakbekwaamheid van beroepskrachten een belangrijke factor is, gaat het bij vrijwilligers primair om het 'mens zijn'. Daar waar medewerkers in de beroepsmatige zorg taak- en functie gericht worden aangestuurd, worden vrijwilligers veel meer vanuit hun intrinsieke motivatie gevraagd om mee te werken. De resultaten van belangenbehartiging zullen vanuit dit perspectief getoetst moeten worden.

Kwaliteit is dus bij elk cluster van belang en vraagt ook in de sfeer van personeel en organisatie van het Landelijk Steunpunt (LS) om eenzelfde doordenking. Het LS heeft daarin tevens een voorbeeldfunctie naar de leden en daar is zij zich bewust van. Daarbij gaat het enerzijds om een goede aansturing wat betreft geplande activiteiten. Anderzijds om het inspringen op kansen die zich voordoen. Dat past bij de flexibiliteit en creativiteit die vrijwilligers kenmerken. Op voorhand is dit niet in een Activiteitenplan te vatten. Het vraagt wel ruimte om keuzes te maken en uren te investeren waar zich dit voor doet.

Verbinding in kennis

Voor het delen van kennis staan diverse kanalen open: communicatiemiddelen (nieuwsblad voor de vrijwilligers 'Antenne', VPTZ Nieuws voor coördinatoren en bestuurders, de mailinglist voor onderlinge uitwisseling, websites, helpdesk), bijeenkomsten (themadagen en inspiratiedag voor coördinatoren, Landelijke Beleidsdag voor bestuurders) en trainingen (voor vrijwilligers, coördinatoren en bestuurders). De opgedane ervaringen in de vernieuwende en doorlopende projecten worden hiermee gedeeld. Uiteindelijk zal een belangrijk deel zijn weg vinden naar het Organisatiehandboek dat steeds geactualiseerd wordt en als naslagwerk een referentiepunt vormt voor de vereniging. Deze verbinding in kennis leidt enerzijds tot een hoger zelfoplossend vermogen bij de leden en anderzijds ook steeds tot reflectie bij het LS op de stand van die kennis door de ervaringen vanuit de praktijk van de lidorganisaties.

Verbinding in continuïteit

Voor een deel komt dit tot uitdrukking in doorlopende activiteiten van het LS waarbij zij zich een betrouwbare partner wil tonen naar haar leden en naar samenwerkingspartners. De eerder genoemde beleidsnotities geven ook aan waar men in de komende jaren vanuit VPTZ op mag rekenen.

Het gaat hierbij uiteraard niet alleen om de landelijke vereniging VPTZ, maar ook om het creëren van randvoorwaarden voor continuïteit in het uitvoerend werk van de lokale organisaties. Dat hangt o.a. samen met de structuur en financiering van de palliatieve zorg, evenals met het imago van VPTZ, landelijk en lokaal. Hoe hou je het positieve gevoel dat in de samenleving heerst ten aanzien van de vrijwilligers in de palliatieve terminale zorg levend?

In de komende drie hoofdstukken wordt op activiteitsniveau beschreven welke vernieuwende en doorlopende projecten en welke voorwaardenscheppende activiteiten wordt uitgevoerd. Er ligt een relatie met de drie gepresenteerde thema's zoals per hoofdstuk wordt aangegeven. Voor een aantal activiteiten zal de uitvoering afhangen van nog te realiseren externe financiering. Bij het maken van dit Activiteitenplan liepen de subsidieaanvragen nog. Elke activiteit wordt afgesloten met de beoogde resultaten en de indicatoren die een ijkpunt vormen om te beoordelen of deze resultaten worden behaald.

2. VERNIEUWENDE PROJECTEN

Vernieuwende projecten zijn van belang voor kwaliteitsontwikkeling, omdat zij inspringen op hiaten in het aanbod en ontwikkelingen in of buiten de vereniging, waaronder ook de ontwikkeling van het palliatieve veld. De uitkomsten van deze activiteiten dienen op termijn te resulteren in het delen van kennis en een bijdrage te leveren aan de continuïteit van het werk van VPTZ.

➤ **Ontwikkelen nieuwe publiekscampagne**

In 2009 zal, in navolging van de Boekenweekactie in 2008, een grote publiekscampagne worden ontwikkeld waarin het LS en de lidorganisaties de krachten bundelen. Op landelijk niveau wordt, in samenwerking met een theaterbureau, een grote, professionele theaterproductie ontwikkeld die in circa 70 theaters door het hele land zal worden opgevoerd. De theaterproductie wordt ingezet om bewustzijn rond de laatste levensfase op een andere wijze op de agenda te plaatsen en om de bekendheid van het publiek met VPTZ te vergroten. De lidorganisaties kunnen aansluiten op de voorstelling(en) in hun eigen omgeving en deze gebruiken om lokaal te investeren in bekendheid, de werving van nieuwe vrijwilligers, zichtbaarheid bij de verwijzers en een (sponsor)netwerk. Het LS verzorgt de materialen en de PR-handleiding waarmee lidorganisaties zelf aan de slag kunnen. De voorstelling vindt doorgang op voorwaarde van voldoende externe financiering.

Gewenst resultaat:

Een professionele, aansprekende theatervoorstelling over de laatste levensfase die een breed publiek bereikt en aanspreekt, waarbij lokale organisaties aanhaken om in hun eigen omgeving VPTZ meer op de kaart te zetten.

Indicator:

70 voorstellingen, verspreid over het hele land met een bezoekersaantal van 25.000, 70 van de aangesloten leden haken lokaal aan met lokale PR- activiteiten en toename van de (naams)bekendheid van VPTZ ten opzichte van eerdere onderzoeken (te meten in 2010).

➤ **Landelijk telefoonnummer**

Op verzoek van de Ledenraad van VPTZ is in 2008 begonnen met onderzoek naar de technische mogelijkheden van één landelijk telefoonnummer voor alle VPTZ organisaties. Een dergelijk toegangsnummer vergroot de toegankelijkheid en vindbaarheid van de lokale organisaties en maakt het mogelijk om ook in publiciteitsuitingen, ondanks de verschillende namen die lidorganisaties dragen, een gezamenlijkheid uit te stralen. De uitkomsten van het onderzoek worden in het najaar 2008 verwacht en zullen leiden tot een vervolg in 2009, vermoedelijk gekoppeld aan de nieuwe landelijke publiekscampagne met de theatervoorstelling.

Gewenst resultaat:

Najaar 2009 één landelijk telefonisch toegangsnummer voor alle VPTZ leden waardoor herkenbaarheid en toegankelijkheid wordt vergroot.

Indicator:

65% van de leden van VPTZ doet mee aan dit landelijke telefoonnummer.

➤ **Vernieuwde websites**

Het onderhouden van de websites is een doorlopende activiteit waarmee een voorwaardenscheppende dienst door VPTZ wordt geboden. De laatste grote aanpassing van de websites heeft vijf jaar geleden plaatsgevonden. Dit jaar is het noodzakelijk om de websites opnieuw volledig onder de loep te nemen en aan te passen aan de wensen, eisen en mogelijkheden van deze tijd, om zo zowel het publiek als leden beter van dienst te kunnen zijn. Hiervoor zal ook aanvullende projectfinanciering gezocht worden.

Gewenst resultaat:

Een overzichtelijke, gebruiksvriendelijke, informatieve site voor publiek en leden.

Indicator:

Een toename van het bezoekersaantal van de publieke site van 15% en een toename van het gebruik door leden van 10%.

➤ **Versterking bestuurlijke lijn**

Bestuurders van de lokale organisaties vervullen een belangrijke rol. Bijvoorbeeld in de ontwikkeling van het kwaliteitsdenken en de continuïteit van de eigen organisatie. Uit gesprekken die het LS met het land heeft gevoerd blijkt dat er in zo'n kwart van de organisaties sprake is van een stroeve samenwerking tussen coördinatoren en het bestuur. Bovendien zijn veel bestuurders niet goed op de hoogte van het aanbod van het LS. Voldoende reden om in 2009 meer tijd, aandacht en ondersteuning te investeren in de bestuurders. In de vorm van onder andere kennismakingsbijeenkomsten voor nieuwe bestuurders, het actief aanbieden van een cursus 'Goed werkgeverschap' voor bestuurders in 2010 en een intervisieaanbod voor bestuurders.

Tot slot zal eind 2008 ervaring worden opgedaan met het instellen van een aparte werkgroep van bestuurders die een advies uitbrengt aan de Ledenraad rond de financiering van VPTZ, lokaal en landelijk, in het licht van de toekomst van de AWBZ en financiering van de zorg. Hierbij zal ook gekeken worden of deze werkwijze leidt tot een actievere betrokkenheid van bestuurders bij de vereniging VPTZ.

Gewenst resultaat:

Bestuurders van VPTZ-lidorganisaties ervaren meer verbinding met de vereniging VPTZ en tussen de leden onderling en zijn beter toegerust voor de uitoefening van hun taken.

Indicatoren:

Drie kennismakingsbijeenkomsten voor nieuwe bestuurders (in regio Noord, Midden en Zuid) en twee intervisietrajecten voor bestuurders van minimaal vijf organisaties per traject.

➤ **Eigen VPTZ Kwaliteitskader**

In 2008 is VPTZ (het LS samen met een aantal vrijwilligerscoördinatoren) begonnen om beter zicht te krijgen op de kenmerken van een kwalitatief goede vrijwilligersinzet in de palliatieve terminale zorg. Zoals al aangegeven, staat hierbij de primaire relatie tussen vrijwilliger en hulpvrager centraal. Het bestaande kwaliteitsinstrumentarium in de zorg richt zich vooral op organisatorische aspecten en geeft weinig handvatten voor de kwaliteit van de relatie. VPTZ wil langs drie lijnen het eigen kwaliteitskader verder ontwikkelen. Naast de versterking van de bestuurlijke lijn zoals hierboven beschreven, gaat het om een verdieping op een aantal essentiële begrippen binnen het werk van VPTZ zoals troosten, lijden, relatie/contact maken, onmacht, aandacht, nabijheid, eenzaamheid, vertrouwen etc. Deze verdieping, ondersteund vanuit de stichting Presentie, zal op termijn worden uitgewerkt in een concrete vertaling in het reguliere scholingsaanbod van VPTZ voor vrijwilligers en coördinatoren.

Daarnaast wil VPTZ als derde lijn een 'learning community' opstarten waarbinnen organisaties van elkaar kunnen leren en zich ontwikkelen. De 'learning community' biedt een gestructureerde en door internet ondersteunde kennis- en ervaringsomgeving hiervoor. Gestart zal worden met de organisaties die nu al betrokken zijn bij de kwaliteitsontwikkeling.

Gewenst resultaat:

Een interactieve omgeving ontwerpen waarbinnen lidorganisaties in staat en bereid zijn om ervaringen te delen en te investeren in gezamenlijke kwaliteitsontwikkeling.

Indicator:

Belangrijke begrippen vanuit de presentietheorie zijn vertaald naar een aantal scholingsmodules. Er is een 'learning community' opgestart met 15 lidorganisaties die via internet ondersteund wordt.

➤ **Palliatieve zorg voor mensen met een verstandelijke beperking**

Het LS is in 2008 begonnen met het ondersteunen van twee projecten in Oost Gelderland en West Brabant. Hierin wordt gekeken of het aanbod van VPTZ organisaties ook inzetbaar is voor mensen met een verstandelijke beperking in de laatste levensfase. Het gaat om de

inhoudelijke, organisatorische en financiële voorwaarden waaraan voldaan moet worden om dit aanbod ook daadwerkelijk toegankelijk te maken. De vraag is voortgekomen uit organisaties voor mensen met een verstandelijke beperking. Demografische ontwikkelingen (mensen met een verstandelijke beperking leven langer en overleven dus ook vaker hun ouders), ontwikkelingen in de zorg (kleinschalige woonvormen in de wijk die gebruik maken van wijkvoorzieningen) en de zwaarte van de zorg voor begeleiders, familie en medebewoners in die laatste levensfase liggen hieraan ten grondslag.

Gewenst resultaat:

Kennis opdoen rond de voorwaarden die het mogelijk moeten maken om het VPTZ aanbod voor deze specifieke doelgroep toegankelijk te maken.

Indicator:

In de twee projecten daadwerkelijke inzet van vrijwilligers ten behoeve van mensen met een verstandelijke beperking. De ervaringen beschreven waardoor kennis kan worden overgedragen naar andere VPTZ organisaties.

➤ **Vrijwilligersondersteuning bij kinderpalliatieve zorg (samen met ZaZa zorg)**

Eind 2007 is de stichting ZaZazorg toegelaten als aspirant-lid van de vereniging met het oog op de ontwikkeling van een provinciaal aanbod van vrijwilligersondersteuning in de kinderpalliatieve zorg in Friesland. In 2008 is vanuit de Stichting PAL voor kinderpalliatieve zorg een verzoek gekomen om te kijken naar de mogelijkheid vrijwilligers thuis in te zetten ter ondersteuning van het gezin waarin een kind met een levensbedreigende ziekte leeft. Deze beide ontwikkelingen hebben geresulteerd in een projectaanvraag om aan dit thema specifieke aandacht te besteden. Hierbij gaat het om inhoudelijke, organisatorische en financiële voorwaarden om een dergelijk aanbod vanuit VPTZ organisaties te ontwikkelen en om een scholingsmodule gericht op de ondersteuning van deze doelgroep.

Gewenst resultaat:

Voorwaarden beschreven waaronder vrijwilligersinzet thuis bij gezinnen met een kind met een levensbedreigende ziekte mogelijk is en een hierop gericht scholingsaanbod.

Indicator:

In Friesland en mogelijk in een tweede regio daadwerkelijk inzet van vrijwilligers, een landelijk ontwikkelde scholingsmodule en een eerste groep van geschoolde vrijwilligers.

➤ **Keuze ondersteuningsinstrument**

In 2007 is door VPTZ samen met Creápolis Media en een onderzoekster van de Radboud universiteit begonnen met de ontwikkeling van een keuze-ondersteuningsinstrument ten aanzien van de plaats van overlijden. Het betrof hier een door ZonMW gefinancierd project. Het ging daarbij met name om te kijken naar de wijze waarop deze ondersteuning op een verantwoorde wijze gegeven kan worden (video ondersteund) en om het ondersteunen van het eigen denk- en gevoelsproces op een andere manier dan de gebruikelijke voorlichtingsvideo's die vooral aanbod gericht zijn. Een eerste versie van dit instrument is in 2008 gereed gekomen. In 2009 zal de verdere ontwikkeling (mogelijk met andere thema's) en implementatie vorm krijgen.

Gewenst resultaat:

Een toegankelijk aanbod voor mensen, of hun naasten, die geconfronteerd worden met een levensbedreigende ziekte om hen te ondersteunen in hun besluitvorming rond de gewenste plek van overlijden.

Indicator:

Plaatsing van het instrument op minimaal twee websites en een scholingsaanbod voor vrijwilligers of andere intermediairen om mensen te ondersteunen in het gebruik van dit instrument.

➤ **Landelijk Platform Palliatieve Zorg**

Een succesvolle uitvoering van het plan van aanpak van het ministerie van VWS lukt alleen met intensieve betrokkenheid van het palliatieve veld. Daar moet immers het verder

optimaliseren van de zorg gerealiseerd worden. Het Platform bestaat uit vertegenwoordigers van de relevante koepel(organisaties) in het palliatieve veld, de Kenniscentra Palliatieve Zorg, Zorgverzekeraars Nederland en de overheid. Het Platform heeft een belangrijke adviserende rol en daarnaast ook de verantwoordelijkheid om de eigen achterban te informeren over relevante ontwikkelingen.

Vanuit de samenwerking binnen het Platform ontstaan ook nieuwe initiatieven voor samenwerking of worden eerder genomen initiatieven gestimuleerd. Voor VPTZ gaat het hierbij om samenwerking met andere vrijwilligersorganisaties (Nederlandse Patiënten Vereniging, Associatie van highcare hospices, FINK – koepel van Inloophuizen voor mensen met kanker en Mezzo –koepel voor mantelzorg en vrijwilligerszorg), de beroepsmatige zorg (Actiz – organisatie voor zorgondernemers) en ondersteuningsorganisaties (kenniscentra palliatieve zorg, Agora – landelijk ondersteuningspunt voor palliatieve terminale zorg, Integrale Kanker Centra).

Inzet van VPTZ zal steeds zijn om het specifieke karakter van de vrijwilligersinzet in de palliatieve zorg te benadrukken en tot zijn recht te laten komen.

Gewenst resultaat:

Samenwerking, vanuit het vrijwilligersperspectief vormgegeven, die leidt tot continuïteit in het werk van VPTZ.

Indicator:

Met minimaal drie andere partijen een samenwerkingsproject gerealiseerd dat leidt tot een betere structurele samenwerking met diverse partijen.

3. DOORLOPENDE PROJECTEN

Doorlopende projecten kenmerken zich door een projectmatig karakter (begin- en eindpunt) en een dusdanige ontwikkelingsfase dat het accent eerder op kennisdeling en continuering ligt dan op het opdoen van nieuwe kennis. Implementatie staat dus centraal waarbij gebruik gemaakt wordt van inzichten die in de afgelopen jaren o.a. in vernieuwende projecten zijn opgedaan. Zij dragen bij aan de ondersteuning en ontwikkeling van de (individuele) lidorganisaties op diverse terreinen. Afhankelijk van de resultaten en de behoefte vanuit het land, wordt de invulling en eventuele voortzetting van de projecten per jaar bepaald.

➤ **PR-team/ klankbordgroep**

Op het PR-team en de PR-klankbordgroep wordt komend jaar minimaal drie keer een beroep gedaan om constructief mee te denken op communicatiegebied en concrete plannen te toetsen en te beoordelen. Eind 2009 wordt een evaluatie van de werkwijze en meerwaarde van deze constructie uitgevoerd.

Gewenst resultaat:

Input van en verbinding met de lidorganisaties bij de ontwikkeling en invulling van de communicatie.

Indicator:

Minimaal drie bijeenkomsten van het PR-team en drie malingen naar de PR-klankbordgroep waarin om input en/of toetsing gevraagd wordt.

➤ **Landelijke PR-menukaart**

De PR menukaart krijgt minimaal een uitbreiding (ten behoeve van de theateractie), zowel op de website als op papier, met als doel om de zelfredzaamheid en slagkracht van de organisaties op PR-gebied te vergroten.

Gewenst resultaat:

Een concrete PR-handleiding waarmee lidorganisaties lokaal aan de slag kunnen om de theatervoorstelling te benutten voor hun eigen PR, met oog voor de verschillende doelen en mogelijkheden van de leden.

Indicator:

Minimaal 50 organisaties benutten de handleiding voor hun eigen PR.

➤ **IDPZ (Internationale Dag van de Palliatieve Zorg)**

Het LS levert een actieve bijdrage aan de invulling van de IDPZ 2009 via de stuurgroep. De dag heeft als doel om de aandacht van het publiek te vestigen op de laatste levensfase.

Gewenst resultaat:

Evenredige aandacht voor vrijwilligers palliatieve terminale zorg als een mogelijke hulpvorm tijdens de palliatieve fase, als onderdeel van het totale aanbod.

Indicator:

Het programma van de IDPZ biedt naar mening van het LS voldoende (herkenbare) informatie over de mogelijkheid om vrijwilligers in te zetten tijdens de palliatieve fase.

➤ **Adviestrajecten**

Het functioneren van de lidorganisaties en van de vereniging als geheel is gebaat bij goede interne en onderlinge communicatie en samenwerking van de lidorganisaties. Het LS streeft er in haar gehele beleid naar de organisaties op zodanige wijze te ondersteunen dat zij dit zelfstandig kunnen vormgeven. Wanneer de lidorganisaties tegen problemen aanlopen dan kan het LS een meedenkende en adviserende rol spelen of verwijzen naar andere lidorganisaties of externe bureaus voor advies of begeleiding. Het LS wil stimuleren dat lidorganisaties vaker 'over de schutting' kijken om zo van elkaar te kunnen leren. Ze beoogt de drempel voor het aanvragen van organisatieadvies te verlagen, door enkele concrete adviestrajecten geanonimiseerd in VPTZ Nieuws te beschrijven, in bestaande contacten met

bestuurders actief op deze mogelijkheid te wijzen en in coördinatorentrainingen een eigen medewerker aanwezig te laten zijn om op deze mogelijkheid te wijzen en signalen op te pikken.

Kleine adviestrajecten zullen kosteloos blijven, voor uitgebreidere adviestrajecten zal een eigen bijdrage worden gevraagd van de lidorganisatie.

Gewenst resultaat:

Lidorganisaties waar een probleem in de samenwerking of communicatie speelt maken in een vroeg stadium gebruik van ondersteuning of advies 'van buiten' (door het LS, een andere lidorganisatie of een extern bureau).

Indicatoren:

Minimaal 10 adviestrajecten, waarvan drie grotere adviestrajecten.

➤ **Regionale samenwerking tussen vrijwilligers thuis en in hospices**

In 2008 heeft het LS verschillende ervaringen in kaart gebracht die zijn opgedaan met de verschillende vormen van samenwerking tussen vrijwilligers thuis en in hospices. Hierdoor is helderder geworden wat voor- en nadelen van de verschillende vormen zijn en in welke situaties voor welke vormen gekozen wordt. Dit zal in 2009 resulteren in een uitgewerkte paragraaf over dit onderwerp in het organisatiehandboek.

Gewenst resultaat:

Lidorganisaties hebben meer zicht op de kansen van regionale samenwerking en op de voor- en nadelen van verschillende vormen van samenwerking.

Indicatoren:

Een paragraaf over regionale samenwerking in het organisatiehandboek.

➤ **Ondersteuning allochtone mantelzorgers**

Het project, gestart in 2006, is uitgebreid naar twee nieuwe allochtone doelgroepen in twee verschillende regio's, waar VPTZ-lidorganisaties met behulp van coaching door de projectmedewerkers zelf het contact met relevante organisaties en individuen aangaan en zich inzetten voor het opstarten van een lokaal diversiteitsproject.

De insteek die hierbij gehanteerd wordt verloopt volgens eenzelfde bottom-up strategie, nl. het stimuleren van lidorganisaties en lokale allochtone organisaties om het gesprek over de laatste levensfase aan te gaan met mensen van allochtone afkomst in hun regio en samen met hen activiteiten te ontplooiën om de zorg voor stervenden te verbeteren.

Ook wordt gewerkt aan het vergroten van de bekendheid van het diversiteitsproject bij autochtone zorginstellingen en overige organisaties, van wie de klantgroepen tevens uit allochtonen bestaan en het aanpassen van het bestaande aanbod van VPTZ aan zorgwensen van allochtone terminale patiënten en hun familieleden.

Gewenst resultaat:

De bespreekbaarheid rondom de zorg voor allochtonen in de laatste levensfase is toegenomen en men is, al dan niet in samenwerking met VPTZ-lidorganisaties, in staat de eigen wensen en behoeften rondom ondersteuning van stervenden en hun familie in organisatorisch verband te concretiseren.

Indicatoren:

Paragraaf over het diversiteitsproject in het organisatiehandboek en bij vier verschillende etnische doelgroepen zijn, binnen de eigen gemeenschap, initiatieven ondernomen om het gesprek over terminale zorg aan te gaan.

Daarnaast heeft VPTZ ondersteuning geboden aan minimaal twee interculturalisatietrajecten, geïnitieerd door VPTZ-lidorganisaties en/of geïnteresseerde zelforganisaties die zelf al met diversiteit aan de slag zijn gegaan.

➤ **Rouwzorg rondom het overlijden**

Om te bereiken dat 'Rouwzorg rondom het overlijden' als integraal onderdeel van de palliatieve zorg wordt aangeboden door VPTZ organisaties is meer bekendheid met het doel, de inhoud, de vorm en de organisatie van Rouwzorg rondom het overlijden nodig. Daarnaast

zal voldoende deskundigheid van coördinatoren en vrijwilligers de kwaliteit van de rouwzorg rondom het overlijden moeten waarborgen.

Gewenst resultaat:

VPTZ organisaties hebben kennis kunnen nemen van doel, inhoud, vorm en organisaties van rouwzorg rondom het overlijden.

Indicatoren:

Een paragraaf over rouwzorg rondom overlijden in het organisatiehandboek.

➤ **Landelijke Registratie**

De jaarlijkse landelijke registratierapportage vervult een belangrijke rol bij het verstrekken van feitelijke gegevens over VPTZ als verzameling van haar leden. Inmiddels heeft VPTZ bij VWS een aanvraag ingediend om d.m.v. samenwerking deze gegevens te kunnen ontsluiten. Daarnaast is in 2008 ervaring opgedaan met een webbased registratieformulier.

Gewenst resultaat

Een heldere rapportage van ieder jaar met landelijke gegevens over VPTZ-leden.

Indicatoren

Jaarlijkse publicatie van de gegevens op een toegankelijke manier gepresenteerd voor diverse doelgroepen.

➤ **Grundtvig2 project (Internationale samenwerking)**

In september 2006 is VPTZ samen met vertegenwoordigers uit Litouwen, Hongarije, Tsjechië, Griekenland en Cyprus gestart om een gezamenlijk curriculum te schrijven voor de opleiding van vrijwilligers in de palliatieve zorg. De diverse achtergronden en nationale context is in kaart gebracht en gepubliceerd in een eerste rapport ("We are on this earth to be at home somewhere", Voluntary Palliative Assistance of Senior to Elderly People, Grundtvig II Project, Report 2006-2007, page 8-9; te downloaden via: http://www.vptz.nl/asp/page_archief.asp#internationaal).

In de tweede fase 2007-2009 wordt vooral gewerkt aan het gezamenlijke curriculum.

Gewenst resultaat:

Een internationaal gefundeerd basis curriculum voor vrijwilligers in de palliatieve terminale zorg dat als uitgangspunt kan dienen voor verdere ontwikkeling met andere landen die niet in dit project zijn betrokken.

Indicatoren:

Eindverslag in 2009 waarin het curriculum is beschreven, onderbouwd en voorzien van praktische aanwijzingen voor de uitvoering met inachtneming van de nationale verschillen.

4. VOORWAARDENSCHEPPENDE ACTIVITEITEN

De voorwaardenscheppende activiteiten richten zich op de voortgang van het LS als organisatie en VPTZ als geheel. Ook de standaard serviceactiviteiten naar de lidorganisaties vallen hieronder. Trainingen zijn vanaf het begin van de onderlinge samenwerking in 1991 een belangrijke gezamenlijke activiteit geweest. Het geeft ook de mogelijkheid om hiermee ook een basis onder de kwaliteit van werken van de vrijwilligers te leggen. En hoewel het curriculum van de trainingen steeds wordt vernieuwd, zien we het als één van de belangrijkste voorwaardenscheppende activiteiten.

➤ **PR-consultatie voor lidorganisaties**

Als aanvulling op het algemene PR-aanbod voor leden kunnen organisaties ook individueel terecht bij het LS voor PR-advies en het op maat meedenken. Uitgebrachte lokale adviezen/concepten worden steeds op bredere bruikbaarheid getoetst en, indien geschikt, ook aan andere leden aangeboden.

Gewenst resultaat:

Een intern bekende, goed toegankelijk vraagbaak op PR-gebied voor leden.

Indicator:

Minstens 15 organisaties vragen individueel PR-advies.

➤ **(Interne) communicatie middelen**

Ten behoeve van het communiceren met en informeren van lidorganisaties en individuele vrijwilligers, zet het LS een aantal vaste communicatiemiddelen in. Tevens bieden deze gelegenheid aan de leden ze te benutten voor onderlinge communicatie. VPTZ Nieuws informeert lidorganisaties over ontwikkelingen en activiteiten. Antenne, het huisorgaan voor vrijwilligers, beoogt ook een toenemend aantal geïnteresseerde lezers buiten VPTZ te bereiken. De website kent naast het ledengedeelte ook een openbaar publieksgedeelte.

Gewenst resultaat:

Voortgang van de verbinding met vrijwilligers en leden door middel van de genoemde communicatiemiddelen en aansluiting met en goed bereik van geïnteresseerde doelgroepen buiten VPTZ, daar waar bedoeld.

Indicator:

Zes Antennes, met input/afstemming vanuit het LS, tien uitgaven van VPTZ Nieuws en een actuele, toegankelijke site.

➤ **Helpdesk**

Vanwege de hoeveelheid en complexiteit aan vragen is er in 2008 besloten dat vragen die niet standaard door het secretariaat beantwoord kunnen worden, dan wel direct specifiek naar een bepaalde beleidsmedewerker kunnen worden doorgespeeld, terecht komen bij de helpdesk. Hierdoor is het LS beter in staat om de juiste en hoge kwalitatieve serviceverlening te bieden aan de lidorganisaties en kan deze opgedane kennis gedeeld worden met alle andere lidorganisaties.

Gewenst resultaat:

Helpdesk voorziet in het verstrekken van gewenste informatie en maakt deze direct beschikbaar door middel van een functie 'veel gestelde vragen' (F.A.Q.)

Indicatoren:

Ten minste vijf F.A.Q. worden geplaatst op de website.

➤ **Organisatiehandboek**

Het actualiseren van het organisatiehandboek is een continu proces. Ieder jaar worden twee hoofdstukken van het Handboek geactualiseerd. Bij ingrijpende veranderingen, in bijvoorbeeld wet- en regelgeving of veranderde inzichten wat betreft de VPTZ ondersteuning, vinden ook tussentijds herzieningen plaats.

Gewenst resultaat:

Een up to date organisatiehandboek dat tegemoet komt aan de behoeften van alle VPTZ lidorganisaties.

Indicatoren:

Twee herziene hoofdstukken van het organisatiehandboek en alle VPTZ lidorganisaties hebben minimaal een organisatiehandboek in huis.

➤ De Ledenraad

Het hoogste orgaan binnen de democratie van de vereniging VPTZ is de Ledenraad. De Ledenraad bestaat uit 22 gekozen vertegenwoordigers uit even zoveel regio's. Het belang van de Ledenraad is vooral de gezamenlijke ontwikkeling van een strategisch (middenlange termijn) beleid van de vereniging en het beoordelen van het lopende beleid aan de hand van de documenten van de jaarcyclus (Activiteitenplan en begroting; Jaarverslag en jaarrekening).

Gewenst resultaat:

Een betrokken en op elkaar gerichte vereniging die staat voor gezamenlijke ontwikkeling van de vereniging VPTZ.

Indicatoren:

Twee ledenraadsvergaderingen per jaar met een opkomst van minimaal 70% van de vertegenwoordigers. In het voorjaar is er aandacht voor de strategische ontwikkeling voor het jaar erop. In het najaar is er aandacht voor een actueel thema dat van belang is voor de leden van VPTZ.

➤ Toelatingen

Het LS geeft advies en denkt mee bij het tot stand komen van een nieuwe VPTZ organisatie, dit doet zij wanneer een organisatie verzoekt om lid te mogen worden van VPTZ. Zij start het toelatingstraject door het toesturen van een informatiepakket met een aantal formulieren die door de organisatie moeten worden ingevuld. Zij beoordeelt de geretourneerde informatie, vraagt eventueel aanvullende stukken op, maakt kennis d.m.v. een bezoek en handelt de procedurele kant van de toelating verder af.

Gewenst resultaat:

Toelatingvragen worden zorgvuldig afgehandeld.

Indicatoren:

Alle toelatingvragen worden binnen acht weken afgehandeld en alle nieuwe organisaties zijn rondom hun definitieve lidmaatschap bezocht.

➤ Klachtenregeling

In 2008 is de klachtenregeling aangepast aan de nieuwe organisatievorm. De landelijke klachtencommissie levert een wezenlijke bijdrage aan de verbetering van kwaliteit, op zowel lokaal als op landelijk gebied.

Gewenst resultaat:

Ingediende geschillen/klachten zijn op een goede manier behandeld en afgehandeld.

Indicatoren:

Het hoofdstuk klachtenreglement aangepast in het organisatiehandboek.

➤ Trainingen

De inhoud en de kwaliteit van het huidige trainingsaanbod kan in 2009, net als in voorgaande jaren, weer rekenen op constante aandacht van het LS onder andere door mee te lopen met de trainingen en het intensief evalueren. Het waar nodig aanpassen, uitbreiden en/of actualiseren zijn daarvan logische vervolgstappen. Zoals bijvoorbeeld de activiteiten die aangegeven worden bij 'versterking van de bestuurlijke lijn' .

De coördinatorentrainingen worden in 2009 onderzocht op lesmateriaal, docentenhandleidingen en tijdsduur van trainingen. De conclusies die hieruit zullen volgen zullen leiden tot aanpassingen van de coördinatorentrainingen in 2010.

Verder is er in 2008 een start gemaakt met verschillende projecten die geleid hebben tot uitbreiding van het cursusaanbod 2009 voor coördinatoren. De vergaarde kennis van een aantal van deze projecten leent zich uitstekend voor ontwikkeling van modules, die selectief (naast het bestaande cursusaanbod) kunnen worden aangeboden aan vrijwilligers die juist op dat specifieke vlak getraind willen worden. De volgende modules zullen in 2009 volledig worden geïmplementeerd: Rouwzorg rondom het overlijden, Diversiteit, Passie voor kwaliteit, Veiligheid & Hygiëne.

Het aanbod voor vrijwilligers zal in grote lijnen hetzelfde blijven. De Introductie cursus wordt uitgebreid met het thema 'Diversiteit'.

In 2009 is de eigen bijdrage voor deelname aan de trainingen onder invloed van de subsidieregeling verhoogd.

Gewenst resultaat:

VPTZ-training en opleidingen dragen bij aan een gedegen opleiding voor alle vrijwilligers, coördinatoren en bestuurleden van VPTZ.

VPTZ-training en opleidingen faciliteren de behoefte van cursisten om onderling uit te wisselen, van elkaar te leren en zo verbinding te maken.

Er zijn eerste aanpassingen gedaan aan de trainingen en zondig ook t.a.v. de uitvoering van de trainingen met het oog op het implementeren van de visie op opleidingen, zoals verwoord in het VPTZ-opleidingsbeleidsplan.

Er is een selectief aanbod van trainingen voor specifieke doelgroepen.

Indicatoren:

Op landelijk niveau volgen 1200 cursisten de trainingen waarvan 95% het oordeel 'goed' geeft.

Er is een plan van aanpak geschreven voor de coördinatorentrainingen met eventuele aanpassingen qua tijdsduur, vorm en inhoud.

➤ **Studiedagen**

Op verzoek van vele coördinatoren, met name van hospices, is het LS in 2008 begonnen met het organiseren van coördinatorenoverleggen, aansluitend op de themadagen en inspiratiedag en apart voor coördinatoren van hospices en van thuiszorgorganisaties.

Vanwege de positieve ervaringen hiermee wordt deze lijn in 2009 voortgezet.

VPTZ biedt in 2009 verschillende studiedagen aan waarbij actuele thema's aangeboden worden, zoals kwaliteit, intervisie bestuurders en zingeving.

Themadagen

Voor de invulling van de themadagen worden lidorganisaties actief uitgenodigd om zelf programmaonderdelen voor hun rekening te nemen. Dit bevordert de uitwisseling van ervaringen, goede voorbeelden en ideeën. De themadagen vinden in 2009 op dinsdag 24 en 31 maart plaats.

Landelijke Beleidsdag

Tijdens de Landelijke Beleidsdag worden de bestuurders op de hoogte gesteld van de stand van zaken en het laatste nieuws op beleidsmatig gebied, is er mogelijkheid tot ontmoeting en uitwisseling en worden er informatieve sessies aangeboden over voor bestuurders interessante en belangrijke zaken. De Landelijke Beleidsdag vindt in 2009 plaats op zaterdag 16 mei.

Inspiratiedag

De opzet van deze dag is deelnemers te activeren, de kussens te laten opschudden, nieuwe inspiratie en ideeën op te laten doen en bewust te maken van gedrag patronen en automatismen, die er bij iedereen insluipen. De inspiratiedag staat gepland op dinsdag 13 oktober 2009.

Gewenst resultaat:

De studiedagen sluiten aan op voor coördinatoren en bestuurders relevante en actuele thema's.

Indicatoren

De studiedagen worden gemiddeld met een 8 of hoger beoordeeld.

De themadagen worden door minstens 100 coördinatoren bezocht.

De Landelijke Beleidsdag wordt door minstens 120 deelnemers bezocht.

De Inspiratiedag wordt door minstens 100 deelnemers bezocht.

➤ **Verbinding interne organisatie**

Ook binnen het LS zelf is er sprake van een continu proces op het gebied van leren, reflecteren en het verder ontwikkelen van kwaliteit(sbeleid) Door middel van het verhogen van de kwaliteit van de serviceverlening, het continu delen van de kennis met elkaar, het geven van feedback, het optimaliseren van onze bedrijfsprocessen en het versterken van de teamsamenwerking zal het LS de belangrijkste speerpunten, kwaliteit, kennis en continuïteit, in 2009 verder weten te optimaliseren. Belangrijk hierbij is dat ook de begrippen als openheid en respect duidelijk worden uitgedragen.

Gewenst resultaat:

Een hecht, open communicerend team medewerkers op het LS waarbij het kwaliteitsbewustzijn naar binnen en buiten gestimuleerd wordt en waarbij het LS haar rol als servicecentrum weet te professionaliseren en te optimaliseren.

Indicatoren:

Het vereenvoudigen van de bedrijfsprocessen waardoor de efficiency en effectiviteit binnen het LS wordt verhoogd, gerealiseerd met een laag ziekteverzuim.

BIJLAGE 1 BEGROTING VPTZ 2009

LASTEN	Tarief uren	€115,= kosten
Externe communicatie en PR		
Doorbelaste uren (overige)	1.100	126.500
Externe kosten (1)		<u>15.000</u>
		141.500
AF meeropbrengsten Theaterproductie		-10.000
AF Bijdrage landelijke telefoonlijn		<u>-20.000</u>
		111.500
Kennisoverdracht/Advies en informatie		
Doorbelaste uren	400	46.000
Externe kosten (2)		<u>58.000</u>
		104.000
AF Abonnementen Antenne		-3.000
AF verkoop voorlichtingsmateriaal		<u>-5.000</u>
		96.000
Verenigingszaken en organisatie advies		
Doorbelaste uren	1.000	115.000
Externe kosten (3)		<u>10.500</u>
		125.500
AF contributie leden (zie voorstel juli 2008)		<u>-54.000</u>
		71.500
Kwaliteitsbeleid		
Doorbelaste uren (overige)	1.250	143.750
Doorbelaste uren (div. proj. voor instellingssubsidie)	550	63.250
Externe kosten (4)		<u>55.000</u>
		262.000
AF bijdragen coördinatoren training kwaliteit		-2.040
AF Project kinderpalliatieve zorg		-7.500
AF bijdrage implementatie diversiteit		-10.750
AF subsidie kwaliteitsproject		<u>-52.500</u>
		189.210
Deskundigheidsbevordering		
Doorbelaste uren (incl. organisatie studiedagen)	1.100	126.500
Externe kosten (5)		<u>781.750</u>
		908.250
AF opbrengsten Introductietraining		-15.000
AF VWS subsidie trainingen		-559.590
AF bijdrage derden 2009		-19.290
AF deelnemersbijdragen studiedagen		-36.000
AF deelnemersbijdrage trainingen		<u>-163.100</u>
		115.270
Belangenbehartiging		
Doorbelaste uren	1.050	120.750
Externe kosten (6)		<u>7.500</u>
		128.250
AF projectsubsidie Grundvig2 project		<u>-8.500</u>
		119.750
Afronding		
		<u>770</u>
	6.450	704.000
BATEN		
Instellingssubsidie VWS		704.000

Externe Kosten

(1)	Externe communicatie en PR		
	Externe kosten (1)		
	- uitvoeren communicatieplan/publiekscampagne		5.000
	- Landelijke telefoonlijn		10.000
	- theaterproject	PM	0
	- Elckerlijck lezing	PM	0
			<hr/>
			15.000
(2)	Kennisoverdracht/Advies en informatie		
	Externe kosten (2)		
	- Antenne		57.500
	- VPTZ nieuws		500
			<hr/>
			58.000
(3)	Verenigingszaken en organisatie advies (incl. regiomed.)		
	Externe kosten (3)		
	- Organisatie handboek		1.000
	- Ondersteuning Ledenraad		1.000
	- verenigingszaken en org. Advies (incl. LBD)		8.500
			<hr/>
			10.500
(4)	Kwaliteitsbeleid		
	Externe kosten (4)		
	- Uitvoering kwaliteitsplan (incl. training kwaliteit presentie)		35.000
	- Landelijke registratie (incl rapportage Signicom)		20.000
	- Diversiteitsproject		0
			<hr/>
			55.000
(5)	Trainingen op opleidingen		
	Externe kosten (5)		
	- introductietraining		18.000
	- trainingen vrijw./coörd/best.		745.750
	- thema- en beleidsdagen (2 themadagen; 1 inspiratiedag)		18.000
			<hr/>
			781.750
(6)	Belangenbehartiging		
	Externe kosten (6)		
	- internationale samenwerking		7.500
			<hr/>
			7.500
			<hr/> <hr/>
			927.750

BIJLAGE 2 BESTUURSSAMENSTELLING

Mevrouw G. Prins, voorzitter

De heer mr. C.H. de Jong, secretaris
(oud bestuurslid VTTZ De Bilt en de provinciale vereniging VTZ regio Utrecht)

De heer D.M. Portier RA, penningmeester
(tevens bestuurslid Johannes Hospitium Wilnis)

De heer drs. J.S. Moraal
(tevens voorzitter Hospicegroep Alphen-Nieuwkoop)

De heer A.J. Vermeulen

Mevrouw L.A. Hartogs-Sieswerda
(oud coördinator en bestuurslid VTZ ZW Utrecht, oud bestuurslid regionale stichting samenwerkende VPTZ Rivierenland/Bommelerwaard en een hospice)

Mevrouw H. G.M. Olde Loohuis-Deterink
(oud coördinator Leendert Vriel N.O. Twente)

BIJLAGE 3 MEDEWERKERS LANDELIJK STEUNPUNT

Directeur	-	Dhr. drs. H. Bart	
Bureau manager	-	Mw. J.Th. de Fiouw	
Beleidsmedewerkers	-	Mw. drs. T. Adlim	projectmedewerker Diversiteit
	-	Mw. P. Huizenga	PR en Communicatie
	-	Mw. M. Lamdahhi	Studie- en projectsecretaris
	-	Mw. P. Matla	projecten Rouwzorg en VPTZ voor verstandelijk gehandicapten
	-	Dhr. drs. J. van Rooij	Internet-, database- en systeembeheer
	-	Mw. drs. J. Somsen	projectmedewerker Diversiteit
	-	Mw. drs. I. Versteeg	Kwaliteit en Opleidingen
	-	Mw. G.Vermeulen	Training en Opleidingen
Administratie	-	Mw. I. Kool	Cursusadministratie
	-	Mw. N. Martinot	Secretariaat
	-	Mw. J. Matse	Helpdesk
	-	Mw. R. Middendorp	Secretariaat
	-	Mw. T. Oudshoorn	Directiesecretaresse
	-	Mw. F. Zoonen	Secretariaat
	-	Mw. W. Staal	Financiële administratie
Regiomedewerkers		Mw. C. Blauw	Regio Midden Nederland
		Mw. R. Koning	Regio Zuid Nederland
		Mw. M. Leertouwer	Regio Noord Nederland
Externe medewerkers:			
Mw. J. Aarnoudse		eindredacteur Antenne	
Mw. M. Olij		extern adviseur personeelszaken	

BIJLAGE 4 AFGEVAARDIGDEN LEDENRAAD PER VPTZ REGIO

Per augustus 2008

(voor 1-1-2009 zullen Ledenraadsleden herkozen of nieuw gekozen worden vanwege het aflopen van de zittingstermijn van drie jaar)

1.	Groningen	Dhr. Klees Mw. Lenstra
2.	Friesland	Dhr. Bokma
3.	Drenthe	Dhr. Muijsers Mw. Schulte
4.	NW Overijssel	Dhr. Fidder
5.	Twente	Mw. Verveld-Hekman
6.	Stedendriehoek	Mw. Moggré
7.	Midden en Oost Gelderland	Dhr. Franses Mw. Nijhoff
8.	Zuid Gelderland	Dhr. van 't Hof Dhr. van Schaik
9.	Utrecht	Dhr. Meerts Dhr. van Alphen
10.	't Gooi/Flevoland	Vacature
11.	NN Holland	Dhr. van den Berg Mw. in 't Veld
12.	Z/M Kennemerland	vacature
13.	Amsterdam e.o.	Dhr. Doolaard
14.	Z-Holland Noord	Dhr. Janssen
15.	Den Haag e.o.	Dhr. Mol
16.	Rotterdam e.o.	Mw. Grandia
17.	ZH-Eilanden, Alblasserwaard	Mw. van den Dobbelsesteen
18.	Zeeland	Mw. Cankrien
19.	West-Brabant	Mw. Broos
20.	Oost-Brabant	Dhr. Brongers
21.	Noord-Limburg	Mw. Driessen Mw. Poeth
22.	Zuid-Limburg	Dhr. Dassen

BIJLAGE 5 COMITÉ VAN AANBEVELING

- *Mevrouw dr. E. Borst-Eilers*, Minister van VWS 1994-2002, Voorzitter Nederlandse Federatie Kankerpatiëntenverenigingen
- *Mevrouw M. Bouwman*, Tv-presentatrice, bestuurslid van de Stichting Monuta Charity Fund
- *Mevrouw drs. M.W.M. Vos-van Gortel*, Burgemeester van Utrecht 1981-1992, Lid van de Raad van State 1992-2001, lid Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek
- *De heer drs. J. C. Blankert*, Voormalig kroonlid van de Raad voor de Volksgezondheid en Zorg, voorzitter van de stichting 'De Open Ankh'
- *De heer W. Meijer*, Commissaris van de Koningin in Drenthe 1989-1993, President Raad van Commissarissen Nederlandse Spoorwegen
- *De heer dr. H. Oosterhuis*, Predikant en dichter, eredoctor aan de Vrije Universiteit te Amsterdam
- *De heer drs. K.J. Storm*, Bestuursvoorzitter AEGON NV 1993-2003, Lid Raad van Toezicht Baxter Internationaal, Lid Raad van commissarissen KLM